AS

Lietuvos
1315 m.
evikų Vil-

VIENYBĖ

LITHUANIAN DAILY

RAS

koma: lietus, nešalta.

Fėnis: Simonas. Nergan-
nomė.

069) Nr. Telephone: EVergreen 7-7840 BROOKLYN, NEW YORK, PENKTADIENIS, 1940, BALANDŽIO-APRIL 19 D. KAINA 3 CENTAI

THE NEW YORK PUBLIC LIBRARY
APR 20 1940
ASTOR LENOX AND TILDEN FOUNDATIONS

New York Public Library
470 Fifth Ave.

E N

ija
tija
i
ios dr-jos

ITIS
vedėjas

aip tauta,
progą lie-
printi. To-
bus. Gai-
bejmato.
matyt.

surūpintas
Prancūzija
o vadovy-
ja kovoja
paveržti.
gos karo
paskelbti
ar įtemp-
kinti nuo
prisijung-
lai laukia
os ir Al-
emių Afri-
ūzijos Co-
sti įtaką
at valdy-
kaip Vo-
vžę kara-
urės jūro-
.
imynystėj,
ingose są-
elti dide-
i išlaikyti
ėgėlių ir
nti atgau-
su nepri-
visu kraš-
pilnutėlės,
iškai, dir-
uvai, savo
printi, be
a negalės

lar atsili-
e įžiūrėti
tuvą gali
igus, vie-
laimėjus.
nėjus, ga-
akija, ku-
eikti... ir
ečiams ar
nėjus, ne-
ambicija
lominuoti.
ietų įtaka
na Lietu-
su Vokie-
geriausi,
ui spaudi-
Lietuva
i permesti
gyvenimo
treipdama
enimo sri-
jus, Lietu-
sunkumus

ietuviai į
tautos ir
būklę ne-
lar vis at-
usavy ko-
tą, tikslią
iją. Mes
duoti, kad
ncentruoti
as jėgas!
aujų laik-
ganizacijų
piniai pa-

kaip tik
tis, bend-
i spaudą,
inti nyks-
s jau esa-
zacijas ir
as tverti.
ėtų steng-
u gyveni-
praeities
timus peš-
lų darbą,
ndien rei-
irvą ryto-
r taip mi-

AMERIKOS PILIEČIAMS PATARIAMA PRISIRENGTI PALIKT STOCKHOLMĄ

Švedijoje bijomasi netikėto puolimo iš oro. Gyventojai prirengiami ištuštinti miestą

STOCKHOLM, balandžio 17 d.—Jungtinių Valstybių generalinis konsulas Halett Johnson patarė visiem Amerikos piliečiams Stockholme prisirengt išsikraustyti iš miesto, jei, dėl gręsiamų pavojų, bus paliepta ištuštinti Švedijos sostinę.

Svarbiausia, konsulas Johnson ragina aprūpinti moterų ir vaikų išsiuntimą iš sostinės į saugias vietas.

Nors, sako konsulas, konsulate bus galima gauti kelis automobilius skubiam išvažiavimui iš miesto, bet tų automobilių gali nepakakti, dėl to kiekvienas pilietis privalo dabar sudaryti aiškų planą, kaip ir kur išvažiuoti, jei pavojus atsiras. Geriausia pabėgėliams vieta rekomenduojama D a l e c arlie, šiaurvakariuose nuo Stockholmo.

Stockholme esama arti 200 Amerikos piliečių, kurių dauguma nuolatiniai vietos gyventojai. Jiems liepiama turėti sutvarkytus pasportus, užsiregistruoti konsulate, turėti su savim pakankamai pinigų, prirengto maisto ir šiltas antklodes, nes nevisiems bėgliams galima garantuoti pastogę.

Amerikos vėliava nenuleidžiama ties konsulatu ir atstovybe jau visa savaitė.

POKARINĖS AUKOS

VILNIUS. — Apie pavienių žmonių pergyvenimus šių metų Europoje, vaizdžiai kalba sekama vieno iš Varšuvos į Vilniu atbėgusio lenko tragedija. Maždaug prieš porą mėnesių, po Varšuvos subombardavimo, du šio atbėgėlio mažamečiai vaikai rado sode nesprogusį artilerijos sviedinį ir parsinešę namo pradėjo jį tyrinėti. Bekrapštinėjant, sviedinys sprogo ir abu vaikai buvo sudraskyti į gabalėlius. Grįžusi namo motina ir radusi baisų vaizdą, išėjo iš proto ir šoko iš ketvirto aukšto į gatvę. Nuvežta į ligoninę nelaimingoji moteris mirė. Šiomis dienomis minėtasis atbėgėlis Vilniuje, sužinojęs savo šeimos likimą, mėgino nusižudyti, išgerdamas acto esencijos.

Vyriausybei tenka išspręsti daug painių darbo klausimų

KAUNAS. — Šįmet vyriausybei tenka išspręsti ypač daug sunkių ir painių darbo klausimų ir tenka daryti nemaža žygiu dirbančiųjų būklei pagerinti. Daugely painių klausimų iškelia dėl karo pasunkėjusi bendra tautos ūkio padėtis ir todėl ir įvairius darbo klausimus spręsti tenka labai atsargiai, atsižvelgiant į dabartinį tautos ūkio pajėgumą, kad nepagalvotu sprendimu nepakenkus visai valstybei. Taip pat šįmet dirbančiųjų būklei pagerinti ir jų ateičiai užtikrinti vyriausybė išleis socialinės pagalbos, privalomo taupymo, darbo teismų ir kitus įstatymus.

glotas. Kada šiandien mūsų išeivija bus pasiruošusi vieningai padėti Lietuvai ir lietuviams išsilaikyti, mūsų mažos tautos balsas bus galingesnis ir reikšmingesnis.

LIETUVOS MEDŽIO PRAMONĖ

VILNIUS. — Medžio pramonėje, kuriai priklauso 53 įmonės, svarbiausią vietą užima lentpiūvės, kurių yra net 17. Lentpiūvėse dirbo per sezoną apie 480—500 asmenų. Vilniaus lentpiūvės dabartiniu metu beveik visai neveikia, o tos, kurios veikia, baigia apdirbti turimą žaliavą. Dėl karo Vilniaus lentpiūvės negalėjo apsirūpint žaliava iš anksto. Dabar, kad galima būtų jas paleisti į darbą, būtina yra šios žiemos sezonui (iki 1940 m. gegužės 1 d.) gauti iš Vilniaus krašto apie 15 tūkst. kietmetrių žaliavos. Geriausia būtų paskirti tiesiog tam tikrus miško kontingentus iš prie Vilniaus esamų valdinių miškų, arba suvaržyti miško varžytines, skirtas šioms lentpiūvėms. Tolimesnėj ateityj būtų tikslinga užtikrinti Vilniaus lentpiūvėms pirmenybę gauti miško medžiagą iš Vilniaus krašto, be to, būtina būtų palengvinti joms žaliavos gavimą iš SSSR, eksporto reikalams.

Gautos amerikiečių aukos

KAUNAS. — Šiomis dienomis Šventosios uosto statybai Amerikos lietuviai atsiuntė piniginių aukų. Šiam reikalui aukojo: Chas W. Wosylius 20 dol., B. Traškelis 5 dol., Mečys Šveikauskas (13 metų amžiaus) 1 dolerį ir T. Cirkelis iš Brooklyno 5 dol. Viso šie lietuviai amerikiečiai Šventosios statybai atsiuntė 36 dolerius.

ATGAIVINTAS LIETUVOS BIZNIS

KAUNAS. — Iš užsienių į Kauną jau atgabenama tiek žaliavų, ypač tekstilinės fabrikams, kad žaliavu trūkumas palaipsniui pradeda mažėti. Gavus didesnes skystojo kuro atsargas, leistas laisvas automobilių ir kt. motorinių vežimų važinėjimas, tad Kaunas vėl smarkiai pagyvėjo ir judėjimas yra beveik toks pat, kaip buvo prieš karą.

PADIDĖJO PREKIŲ TRANZITAS

KAUNAS. — Lietuvos geležinkeliais vyksta dideli prekių pervežimai. Iš Lietuvos geležinkeliais gabenami linai, popiermalkės, rąstai, grūdai, lentos ir kt. miško medžiaga. Labai dažnai būna dienų, kad per visas Lietuvos pasienių geležinkelių stotis iš Lietuvos į užsienius ir iš užsienių į Lietuvą perduodama ir priimama net po 300 vagonų įvairių prekių. Tuo būdu kasdien susidaro po 600 vagonų priėmimų ir perdavimų apyvarta. Prekių pervežimas Lietuvos geležinkeliais ne tik nemažėja, bet rodo tendencijos didėti.

PRASIDĖJO NAVIGACIJA

KAUNAS. — Ledams išėjus Nemune ir Neryje ,laivininkystė upėmis prasideda jau nuo balandžio vidurio. Pirmasis laivas Nemunu į Jurbarką jau išplaukė balandžio 9 dieną.

Organizuojamas "Maisto" darbininkų orkestras

KAUNAS. — Ilgą laiką "Maisto" fabrike sėkmingai veikė darbininkų orkestras, bet paskutiniu laiku jis buvo apmiręs, o visi muzikantai pakrikę. Dabar orkestras perorganizuojamas. Muzikantai suburiami ir pradės vėl daryti repeticijas.

JUNGTINĖS VALSTYBĖS PASIREIŠKĖ DĖL POLITIKOS OLANDŲ INDIJOSE

Seekretorius Hull reikalauja, kad valstybės nesikėsintų keisti dabartinės padėties Pacifiko salose

WASHINGTON, balandžio 17 d. — Ryšy su Japonijos Užsienių Reikalų Ministro Hachiro Arita pareiškimu apie Japonijos nusistatymą priešintis bet kokiam status quo (esamosios padėties) pakeitimui Tolimuose Rytuose, Valstybės Sekretorius Cordell Hull paskelbė, kad Jungtinės Valstybės griežtai laikysis tarptautinių susitarimų dėl status quo palaikymo Nederlandų Indijose, kitaip vadinamose Olandijos Rytų Indijose, ir reikalaus, kad visos valstybės, kurias šis klausimas liečia, tų susitarimų laikytųsi, nepaisant įvykstančių dabartiniame Europos kare netikrumų ir neaiškumų.

Anksčiau sekretorius Hull buvo pareiškęs, kad visi klausimai, kurie tik liečia Olandijos kolonijas Tolimuose Rytuose, šiuo tarpu nesvarstytini. Bet kuomet pasirodė Japonijos ministro Arita pareiškimas, Valstybės Sekretorius rado reikalinga paskelbti Jungtinių Valstybių aiškų nusistatymą.

Skubus sekretoriaus Hull atsiliepimas į Japonijos pareiškimą rodo, kad Jungtinės Valstybės stiprina savo politiką Ramiajame Vandenyne. Kadangi dabar jokis pavojus toms Olandijos valdomoms saloms dar negręsia, šis sekretoriaus Hull atsiliepimas aiškinamas kaip įspėjimas kitoms valstybėms nebandyti imtis ten bet kokių pakeitimų.

Įsteigta kooperatinė apynių augintojų draugija

KAUNAS. — Šiomis dienomis Kauno apskrities agronomo įstaigoje buvo įsteigta kooperatinė Lietuvos Apynių Augintojų Draugija "Apynys."

Kultūriniams apyniams auginti sąlygos pas mus Lietuvoje yra pakenčiamos ir jų kultūra yra gan pelninga. Dabar, organizuotai dirbant, nereikės kasmet į užsienį išmesti po kelis šimtus tūkstančių litų už įvežamus apynius. Dabar kultūrinių apynių bus galima priauginti tiek, kad lengvai būtų galima ne tik vietos rinką patenkinti, bet vėliau, gal būt, dalį apynių derliaus ir į užsienį išvežti.

Lietuvoje augins kalendrą

KAUNAS. — B-vė "Maistas" kreipėsi į JUR Sąjungą siūlydama parinkti jaun. ūkininkų tarpe augintojų, kurie sutiktų išauginti 500 kg. kalendrų sėklų. JUR S-ga kalendrą išauginti pavedė Kauno ir Šiaulių jaun. ūkininkams. Išaugintas sėklas nupirks "Maistas." JUR, norintieji kalendras auginti, kreipiasi į Kauno ir Šiaulių apskr. agronomus.

Kalendros vartojamos prieskoniams gaminant konservus, dešras ir kitus mėsos gaminius.

Pagelba Norvegijai. — Anglijos laivai, lėktuvų lydimi, gabena į Norvegiją kariuomenę ir ginklus.

VOKIEČIŲ ARMIJAI ĮĖJUS Į OSLO, NORVEGAI NUŽUDĖ NACIŲ ATACHE

Norvegijoj okupantai sutiko daugiau pasipriešinimo, negu skelbiama. Daug nuostolių ir Anglijai

VILNIUS, balandžio 16 d.— Vilniaus administraciją sutvarkius, perėmus visų žinybų įstaigas ir įjungus į atitinkamas Ministerijas, vyriausiojo įgaliotinio įstaiga likviduojama.

* * *

Vilniaus mieste sudaroma 500 sklypų statybai Krašte bus išparceliuota 28,042 ha dvarų žemės bežemių aprūpinimui. Be to, 78 kaimai bus išskirstyti vienkiemiais.

* * *

KAUNAS. — Žemesniems valstybės tarnautojams padidinamas atlyginimas; darbininkams pakeliami uždarbiai ir duodami žemės sklypai, o Kaune jiems statomi namai.

* * *

Prekyba su SSSR dar labiau prapelčiama.

* * *

Šventosios uostui skiriama 2,425,000 litų.

* * *

Lietuvos Raudonasis Kryžius šelpia 25,000 atbėgėlius, neskaitant internuotų.

* * *

Pradeda atšilti.

NAUJOS ĮMONĖS

KAUNAS. — Prekybos ir Pramonės departamento išduotų leidimų eilėje naujoms įmonėms steigti ir esamoms pagerinti, yra be kt. sekamos: Šiauliuose — įrengti dirbtinio gintaro ir rago dirbtuvę, avižinių dribsnių ir kruopų dirbtuvę; Vilniuje — skutimosi peiliukų dirbtuvę "Zenitas"; Kaune — kosmetikos laboratoriją, geležinių lovų ir apkaustų dirbtuvę, betono ir teraco dirbtuvę, chemijos laboratoriją; Šiauliuose — vatos fabriką. Kitos įmonės daugiausiai lentpiūvės, malūnai ir t. p.

MASKVA, balandžio 18 d. —Čia esama žinių, kad vokiečiams įėjus į Norvegijos sostinę Oslo, laivyno attache prie Vokietijos apsivilko karo uniformą ir paėmė komanduoti nacių jūreivių skyrių. Už poros valandų atvyko pas jį du žymūs norvegai, su kuriais jis pirma buvo gerai susidraugavęs. Jie paklausė vokiečio, ar tiesa, kad jis, paneigęs diplomatines teises, komanduoja okupantų kariuomenę, pasikėsinusią ant šios šalies nepriklausomybės.

Vokietis pradėjo ilgą aiškinimą, kaip Adolfas Hitleris pasiryžęs globoti Norvegiją ir apsaugoti ją nuo Anglijos ir Prancūzijos pasikėsymų neteisėtai užvaldyti tokią gerą ir draugingą šalį.

Vienas norvegas ramiai pasakęs: "Jei geresnio paaiškinimo tamsta neturi, tai geras mums ir toks." Taip kalbėdamas jis išsitraukė revolverį ir keliais šūviais nukovė Vokietijos valdininką. Kas atsitiko su tais dviem norvegais, nežinoma.

Nors invazijos pradžioje vokiečiai ir pasigyrė, kad Norvegija pasidavė be pasipriešinimo, vis tik žinoma, kad įeidama į Norvegiją vokiečių kariuomenė turėjo daug kliūčių. Norvegijos vyriausybė atmetė Vokietijos pareiškimą, atsisakė su jais tartis ir skubiai suorganizavo pasipriešinimo centrus.

Vokiečiu kariuomenės paskirstytoms dalims buvo daug sunkumų kalnuotose ir nepažįstamose vietose, kur norvegai parodė smarkaus pasipriešinimo. Atsiųsta Anglijos pagelba turėjo daug nuostolių, bet juos nesunku papildyti.

Švedijos paskelbimas laikytis neutralumo negalės sulaikyti karo veiklą nuo pasiplėtimo po mažąsias šalis.

ANGLIJOS LAIVYNAS BOMBARDUOJA VOKIEČIŲ AERODROMUS NORVEGIJOJ

Stavanger aerodromas smarkiai apšaudytas iš jūrų. Subombarduota oro bazė netoli Trondheim

LONDON, balandžio 18 d. —Atsiliepdamas skubios pagalbos besišaukiančiai Norvegijai, Anglijos karališkasis laivynas pasiskubino prie Norvegijos pakrančių ir vakar rytą bombardavo vokiečių užimtą Stavangere aerodromą, apiberdamas jį smarkiai sprogstančiais šoviniais.

Šis bombardavimas, tęsėsi vieną valandą ir dvidešimts minučių, buvo pirmutinis Anglijos istorijoje, kad karo laivai buvo pasiųsti vien apšaudyti priešo aerodromą. Sakoma, kad čia buvo tik pradžia bandymams išmušti nacius iš strateginių vietų Norvegijoje.

Vedami vieno bombonešio, anglų karo laivai švintant užėmė savo pozicijas netoli kranto. Bombonešis nuskrido ties nacių užimtu aerodromu ir numetė šviečiančią bombą, sulig kurios laivai nustatė taikinį. Be to, bombonešis numetė keletą uždegamųjų bombų į vokiečių stovinčius aerodrome lėktuvus. Tuomet didžiosios laivų kanuolės pradėjo veikti.

Vokiečiai spėjo paleisti į orą tik vieną lėktuvą. Jis kulkosvaidžio šūviais prakiurino Anglijos lėktuvo sparnus, bet buvo nuvytas atgal.

Kuomet galutinai prašvito, anglų laivynas pasitraukė link namų. Vokiečių bombonešiai atakavo jį, bomba pataikė į vieną šarvuotį. Vokiečiai sako, kad šarvuotis nuskendęs, bet anglai tą užginčijo, nes šarvuotis plaukią į savo uostą.

(Be to, vokiečių komunikate sakoma, kad du kiti šarvuočiai buvę sugadinti ir vienas sunkusis karo laivas bombos užgautas).

Oro ministerijos komunikate sakoma, kad po bombardavimo buvo matomas didelis gaisras, tik nepasakyta, ar degė miestas, ar tik aerodromas.

Vėliau buvo bombarduota kita vokiečių oro bazė netoli Trondheim, bet šio puolimo daviniai nepaskelbti.

LITHUANIAN DAILY UNITY

VIENYBĖ

Didest Lithuanian Newspaper
193 Grand St., Brooklyn, N. Y.
Telephone: EVergreen 7-7840
Published daily except Sundays and Holidays by
Lithuanian Press Corp., Inc.

Entered as Second Class Matter October 23, 1907 at the Post Office at Brooklyn, N. Y. Under the Act of March 3, 1879

Advertising rates on application

PRENUMERATA

Brooklyne ir užsieniuose:

Metams	$7.00
Pusei metų	$3.75
Trims mėnesiams	$2.00
Vienam mėn.	$0.90

Jungtinėse Valstybėse ir Kanadoje:

Metams	$5.00
Pusei metų	$2.75
Trims mėnesiams	$1.65
Vienam mėn.	$0.75

Visais reikalais adresuokite:
Lithuanian Press Corporation
193 Grand St., Brooklyn, N. Y.

J. Kruze—Redaktorius
S. E. Vitaitis—Administratorius
A. S. Trečiokas—Prezidentas

PREZIDENTO PAREIŠKIMAS

Prieš porą dienų Jungtinių Amerikos Valstybių Prezidento Roosevelto pareiškimas Pan-Amerikos Sąjungos vadovybėje, kai kam atrodė labai reikšmingas ir net aliarmuojantis, ypač akyvaizdoje vėliausių įvykių Europoj. Kai kas net nurodo, kad Amerikai gręsia koks tai pavojus.

Visai ne. Kitose sąlygose šį prezidento pareiškimą net galima būtų pavadinti akademiniu ir neturinčiu jokios politinės reikšmės, nes savo kalboje prezidentas padarė gana išsamią Amerikos žemyno valstybių bendradarbiavimo ir draugingumo raidos apžvalgą.

Kad Amerikos žemyno valstybės, Monroe Doktrinos šviesoje, pasiryžusios bendrai ginti savo valstybių nepriklausomybes, interesus ir teritorialines teises, jau seniai visam pasaulyui žinoma ir priimta kaip faktas. Pavyzdžiui, Prezidentas Rooseveltas pareiškė: koperatinė taika Vakarų pasaulyje nebuvo pasiekta vien tik norėjimu ir ją išlaikyti vien žodžių ir norų neužteks. Šioje tautų sąjungoje, kuris palies vieną iš mūsų, palies visus. Mes tiktai prašėme pasaulio eiti su mumis taikos keliu. Tačiau mes tegalėsime laikytis to kelio, jeigu mes būsime pasiruošę jėgą sutikti tokia pat jėga, jeigu kada nors tam bus reikalo."

Šiame savo pareiškime prezidentas pasako tą, ką milijonai Amerikos žemyno gyventojai mano ir ko jie nori. Taip pat įspėjama, kad karalių ir diktatorių individualinės ambicijos, kurios vargino ir dabar vargina senąjį pasaulį, neras vietos naujame.

Šitoks prezidento pareiškimas kaip tik ir sukėlė abejonių ir spėliojimų apie pavojus Amerikai, ypač, kai spaudoje pradėta kalbėti apie Grenlandiją ir Olandijos kolonijos Amerikos žemyne. Tačiau jokio pavojaus Amerikai dabar nėra. Betgi prezidento pareiškimas, vis dėlto yra naudingas ir laiku padarytas kaip įspėjimas toms valstybėms, kurios galbūt slaptai turi kokių nors ambicijų ir svajonių šiapus Atlanto vandenyno, kad nesitikėtų ko nors laimėti, nes visos Amerikos žemyno valstybės, kaip viena, yra pasiruošusios bet kokią pasikėsinančią jėgą sutikti jėga. Europai taip pat primenama, kad Amerika, nors ir taikoje gyvena, bet vis dėl to seka ir žino, kas darosi už jos sienų.

SPAUDOS APŽVALGA

Belgų dienraštis apie Vilnių

Belgų dienraštis "L'Avenir Belge" įsidėjo kaipo laišką iš Lietuvos straipsnį antrašte: "Vilnius sugrįžo į motiną tėvynę." Straipsnyje primenama administracijos linija, kuri skyrė sostinę nuo visos Lietuvos, Vilniaus sugrįžimas buvo su dideliu džiaugsmu sutiktas visų gyventojų, kurių kiekvienas kentėjo dėl atimtos Gedimino sostinės. Straipsnyje toliau primenama Vilniaus praeitis, jo buvęs turtingumas ir kultūrinė bei istorinė reikšmė, pažymint, kad, lenkams valdant, Vilnius negalėjo normaliai plėstis, nes neturėjo suaugusio su savimi užnugario, reikalingo jo klestėjimui. Toliau kalbama apie Lietuvos pastangas pakelti senosios sostinės gyvenimo lygį iki viso krašto lygio. Užsimenama ir apie vidaus paskolą Vilniaus reikalams. Tarp kitko, pastebima, jog daug kas stebėjęsis, kad Lietuvos vyriausybė nustatė tokį aukštą lenkų zloto kursą, tuo tarpu, kai Briuselyje už lenkų zlotą tebuvo mokama 0.25 franko. Čia pat paaiškinama, jog Lietuvos vyriausybė tai padarė, atsižvelgdama į sunkią padėtį žmonių dėl karo įvykių ir norėdama palaikyti ūkinio gyvenimo pusiausvyrą. Lietuvos vyriausybė, norėdama pagelbėti sugrąžintų Lietuvai sričių gyventojams, paskyrė kreditą supirkti 60 milijonų lenkų zlotų, kas sudarė sunkią naštą valstybės iždui. Toliau minima ūkinė reforma, kuriai įgyvendinti taip pat reikalinga nemažų lėšų. Sunkią naštą, Lietuvos vyriausybei sudaro Lietuvą užplūdę lenkai atbėgėliai. Čia pabrėžiamas lietuvių svetingumas tiems "kurie per ilgus metus pasirodė priešais, okupuodami seną lietuvių teritorijos dalį."

Dėl lietuviškos knygos

Profesorius Vaclovas Biržiška "Lietuvos Žiniose," sako, kad nuo lietuvių spaudos pradžios iki šiol yra išleista apie 25,000 knygų, tačiau nors dalis jų yra geros ir vertingos, tačiau labai daug yra šlamšto. Profesorius nurodo, kad mūsų spaudos knygos, kokios jos nebūtų visos vienodai vertinamos ir dėl to skaitytojai jomis nusivylę. Jis sako:

"Taigi, norint pakelti pasitikėjimą mūsų knyga, reikalinga mums ne tik geros knygos, bet ir nuolatinė, objektyvi, visapusiška kritika, kuriai ypačiai mūsų laikraščiai turėtų skirti daugiau vietos, kad ji galėtų apimti visas vertingas knygas."

Toliau profesorius sako, kad lietuviška knyga galėtų nuolatos augti ir tobulėti, jai yra būtinai ne tik skaitytojai, bet ir pirkėjai. Taigi, reikia priversti knygas pirkti visus, kas jas pirkti gali.

Ir pas mus Amerikoje yra įsigalėjęs iš Lietuvos atėjęs paprotys vienas nuo kito skolinti knygas ir laikraščius. Jeigu žmogus turi pinigų "pabaliavoti," tai, rodos, turėtų jų ir knygoms bei laikraščiams nusipirkti. Tokį paprotį reikia rauti iš šaknų.

APŠILDYMAS ELEKTRA

Vienoje Londono krautuvėje įrengtas įdomus apšildymas elektros pagalba. Minėto įrengimo šildantieji elementai suleisti į grindis, sienas ir lubas. Kur jų tikrąsias vietas žino tik šildymo instaliatoriai. Šildoma automatiškai. Kiekvienoje patalpoje yra įrengtas kontrolinis elektros termometras, kūrio gaminama srovė taip veikia į šilumą reguliuojančius įtaisus, kad praktiškai šilumos svyravimų patalpose kaip ir nėra.

-- Ir t. t.

Susirūpino

Karui Europoje daugiau įsisiūbavus, J. A. V. vyriausybė susirūpino paskubinti karo laivų ir karo lėktuvų statyba. Prezidento įsakymu, tuojau pradėta tirti visos laivų statybos dirbtuvės Amerikoje, kiek jos gali laivų pastatyti ir kokių rūšių. Intensyvus darbas varomas ginklų ir lėktuvų pramonėje. Amerikoje taip pat kalbama apie trumpalaikių kreditų davimą alijantams. Iš to atrodo, kad Amerika vis atviriau ir daugiau pradeda remti alijantus, kariaujančius su Vokietija. Tačiau nežiūrint to, Amerikoje, tiek iš valdžios pusės, tiek visuomenės reiškiamas griežtas nusistatymas prieš Amerikos kariuomenės, karo laivyno ar karo aviacijos siuntimą į pagalbą alijantams.

* * *

Dėl apyskaitų

Vilniaus Kraštui Remti Vyriausio Komiteto Pirmininkas Dr. J. Navakas, apie neseniai čia pas mus iškeltus balsus duoti Amerikos lietuviams apyskaitas, kur ir kaip sunaudotos jų sudėtos aukos, sako: **"Į amerikiečių balsą, kad jiems įdomu žinoti, kaip sunaudojamos jų sudėtos aukos, mes visai rimtai žiūrime. Jie turi teisę reikalauti aiškiausio atsiskaitymo.** Jei jie turėtų Lietuvoje savo organus, kuriems pavestų susipažinti su mūsų Komiteto veikla, su atskaitomybe, su aukų sunaudojimu, mes mieliausiu noru supažindintume juos su tais klausimais." Mūsų Komitetas yra vieša visos Lietuvos, ne kurios nors atskiros srovės įstaiga, mūsų darbas yra viešas, mes esame atdari bet kuriai kontrolei, bet kuriam mūsų darbo patikrinimui." Taigi, kam ta apyskaita reikalinga, ją gali gauti.

* * *

Apie organą Lietuvoje

Šis p. Navako pareiškimas kaip tik primena mums dar vieną svarbų reikalą, būtent, Amerikos lietuvių organo reikalingumą Lietuvoje. Mes prisimename, kad dar prieš apie 6-7 metus VIENYBĖJE buvo iškeltas reikalas Amerikos lietuviams Lietuvoje įkurti savo bendrą įstaigą ar organą, kuris rūpintusi ir atliktų Amerikos lietuviams įvairius forma lumus ir darbus Lietuvoje. Taip pat būtų Amerikos lietuvių spaudos centru, kaip pavyzdžiui anglai turi Amerikoje ir amerikonai Europos centruose. Toks organas Amerikos lietuviams yra būtinai reikalingas. Jį galėtų lengvai išlaikyti visi Amerikos laikraščiai ir didesnės biznio įstaigos.

Nors šiuo metu to padaryti negalima, tačiau karui pasibaigus tai turėtų būti viena iš svarbiausių pareigų. Tokioje įstaigoje turėtų būti sąžiningi ir patyrę amerikiečiai, savo sričių specialistai.

* * *

Kokia nauda

Tokia Amerikos lietuvių įstaiga Lietuvoje būtų naudinga ne tik Amerikos lietuvių spaudai, bet būtų tarytum tarpininkas įvairiuose Amerikos lietuvių ir Lietuvos reikaluose: prekyboje, pramonėje, specialistų amatininkų, literatūros, investmentų, dokumentų, žemės, metrikų gavime, informacijų turizme ir t.t. Mes visai neabejojame, kad laiko bėgyje iš mažos tokios įstaigos išaugtų viena iš didžiausių ir naudingiausių Lietuvai ir Amerikos lietuviams įstaiga.

Tokia įstaiga, gal būt, pradžioje pagelbėtų įkurti ir Lietuvos valstybė, žinoma, jeigu Amerikos lietuviai nepajėgtų jos vieni įkurti.

VIDURINEI SROVEI LAIKAS SUSITVARKYTI

Kovo 16 dienos "Amerikos Lietuvy" skaičiau "Žodį Vidurio Žmonėms." Ten kalbama apie mūsų kasdieninius visuomenės reikalus, bet taip, kad tą straipsnį ėmiau ir dar kartą perskaičiau. Ten daug teisybės pasakyta, nors šį bei tą galima autoriui ir prikišti.

Mūsų visuomenės pasiskirstymas į tris dalis arba sroves tik teoretiškai atrodo geras, ištikrųjų betgi yra kiek kitaip. Tiesa, kad **dešiniame visuomenės sparne** yra visi katalikai; bet ir katalikai juk nesutaria 100%: gal būt didžioji katalikų dalis priguli prie Federacijos, bet yra ir parapijų ir draugijų, kurie prie Katalikų Federacijos nepriguli.

Kairiame visuomenės sparne turime socialistus. Bet ar jie vienodi? **Kairysis visuomenės sparnas** bene yra margiausias: čia ir menševikai, čia ir bolševikai arba komunistai, kurie savo keliu skiriasi į stalinčius ir trockistus, — čia galop yra ir simpatikų būrys nuo "Naujosios Gadynės" iki sandariečių - liaudininkų, ypač nuo tų laikų, kada "naujieniečiai" buvo kaip ir pasisavinę sandariečius. Atrodo, kad net ir visiškai atskyrus bolševikus į atskirą srovę, socialistinis sparnas nėra organizaciniai stiprus, o tik gyvuoja ačiu "Naujienų" ir "Keleivio" įtakai. Jei SLA šiandieną yra socialistų šiek tiek didesnioje įtakoje, tai būtų klaida manyt, kad SLA sąstatas didžiumoje socialistinis: bene arčiau teisybės bus pasakius, kad socialistinė persvira paeina iš Vidurinės Srovės "apsileidimo."

Argi būtų teisinga sakyti, kad "Vidurinė Srovė" apsileidusi, pakrikusi, neveikli? Nuo tulo pakrikimo laipsnio kaip matėm nėra liuosa nei viena srovė. Net "Darbininko" prašmatnus p. K. vargu gali girtis savo politikos tobulybe: juk dar taip neseniai bus persirgęs vidurių ar nervų liga, besikarščiuodamas dėl konkordato ir spirdamosi prieš sandarbininkavimą su kitomis srovėmis. Jei ponui K. nepatinka, kad tulas balsas iš visuomenės pasiūlė sustiprinti vidurio srovės darbuotę, yra visiškai aišku: pats p. K. norėtų reprezentuoti ir dešinę ir centrą, kaip kad anais "gerais" laikais kada viena partija pasirodydavo tam tikslui trijose asabose.

Bet palikime p. K. ramybėje: vidurio srovės žmonės organizuojasi ne tam, kad su juo kovoti, bet tam kad ir su juo bendrus darbus dirbti. Kad vidurinės srovės žmonės gali dirbti parodo kad ir brooklyniečių pavyzdys kai jie per nepriklausomybės dieną vilniečiams sudėjo $614. (Neteko girdėti kiek p. K. kaimynai padarė).

Reikia stebėtis

Iš tikrųjų, reikia stebėtis, kaip Amerikos lietuviai, kurie save laiko sumaniais ir toli gyvenime matančiais žmonėmis, iki šiol to nepadarė. Galima įsivaizdinti, kokia nauda iš tokios įstaigos būtų dabar, kaip informacijų šaltinis.

* * *

Atsakykite

Prieš kurį laiką Lietuvos Generalinis Konsulas New Yorke išsiuntinėjo Amerikos lietuvių draugijų reikalu apie 1,000 ankietų. Patyrėmė, kad ne visos draugijos iki šiol į patiektus klausimus atsakė ir ankietas sugrąžino. Todėl patariame draugijoms neatidėliojant tas ankietas išpildyti ir išsiųsti, nes jos yra svarbios ne tik Lietuvai, bet ir mums Amerikos lietuviams.

Kas gi pagaliau tie **Vidurio Žmonės** yra, apie kuriuos kalba tulas p. Talkininkas minėtame straipsnyje? Rodos klaidos nepadarysiu pasakęs, kad toji visuomenės dalis, kuri turi drąsos eiti savu lietuvišku keliu; dėl to tai šią srovę tiksliau vadinti **tautinės visuomenės srove:** kaipo tokia ji aiškiai skiriasi ir nuo dešinės ir nuo kairės, kur tai religinis tai raudonas internacionalizmas turi ypatingai daug įtakos.

Tautinės visuomenės srovės naturalė vieta yra vidurys arba centras, nes šios srovės žmonės gali dirbti ir su dešiniaisiais ir su kairiaisiais; o jei tautininkai iš centro pasitrauktų, tai juk dešinieji su kairiaisiais nesusikalbėtų (kaip kad panašiai buvo atsitikę Lietuvoje). Tat gi vidurinės srovės žmonės arba tautinės visuomenės žmonės vaidina ypač svarbų vaidmenį: be jų jokis bendras darbas atrodo nebūtų įmanomas.

Tautinės visuomenės srovės sąstatas deja irgi nėra vienodas: jos tarpe bene žymiausią vietą užima nepartiniai žmonės — katalikai ir laisvamaniai — ir tie kurie kitos tikybos negu katalikai. Šios srovės tarpe žinoma svarbiausią vietą užima taip vadinami **tautininkai - sandariečiai.** Ar yra koks tarpe šių grupių skirtumas? Gal specialistai dėl to pasisakys ir gal kas mėgins įtikinti, kad tarpe sandariečių ir tautininkų yra nenugalimų skirtumų. Žinome, kad nenugalimų skirtumų tikrai nėra, nebent kas sau įsivaizdina. Nesusipratimai tarpe tautininkų ir sandariečių iškilo po 17 gruod. 1926 m. Iki šiam laikui tie nesutikimai išdilo: juk pagrindinai imant ir sandariečiai ir tautininkai ima visuomeninio veikimo pagrindan demokratybę, tik sandariečiai vis dar laikosi Lietuvos liaudininkų tradicijų, o tautininkai į santykius su Lietuva žiūri plačiau, manydami, kad Lietuvos santvarkos formos klausimas priguli išimtinai kompetencijai pačių Lietuvos piliečių; Amerikos lietuvių tautinės visuomenės srovei (viduriui) labiau apeina turinys negu forma. Dėl tik tokio skirtumo rodos yra lengva sandariečiams su tautininkais susitarti ir pradėti bendrai ir patikimai veikti. Geriausias būdas išsinerti iš nepasitikėjimo ir įtardinėjimo šunkelių, atrodo tas steigiamasis vidurinės srovės seimas, apie kurį kalbėjo p. Talkininkas. Dėl vidurio srovės vadų nesutarimo yra gerokai pakrikęs visas visuomenės darbas; vidujinės kovos Susivienijime yra vienas pakrikimo apsireiškimų.

Tat tikrai laikas nesusipratimus pro langą išmesti ir susirinkti į seimą ir pradėti naują lapą.

Kitas Talkininkas.

VIEŠBUTIS 5,600 METRŲ AUKŠTYJE

Kaukazo kalnų viršukalnė Elbrusas turi 5,600 metrų aukščio. Sovietų vyriausybė ketina statyti viešbutį per 100 metrų nuo Elbruso viršūnės. Jis būtų įtaisytas keliautojams sustoti, jame būtų įrengta aukštumų oro gydykla ir metereologijos stotis. Kad viešbutis atlaikytų audras, architektai sugalvojo įmantrią orlaivio formą. Viešbutį įrengiant tokiame aukštyje teks nugalėti ne vieną kliūtį, pav., kad ir pristatymą statybos medžiagos.

● Praėjusių metų pabaigoje, Lietuvoje buvo 6,426 pensininkai. Nuo 1922 m. iki šiol iš viso pensijų išmokėta per 87 milijonus litų.

LIETUVIŲ SOCIALISTŲ SĄJUNGA

(35 METŲ SUKAKTUVĖMS)

Rašo VYT. ŠIRVYDAS

(Tesinys)

Atsišaukimas baigiamas nurodymu būtinųjų darbų: 1) išrinkti Centralinį Komitetą, 2) sukurti organizacinę partijai formą, ir 3) įkurti savo organą. Su esamomis kuopomis pasitarus, į Centralinį Komitetą paskirta: organizatoriu Karolis Rutkus (Cleveland), J. O. Širvydas (Plymouth), iždininku Dr. Jonas Šliupas (Philadelphia). Nutarta perimt Chicagos socialistų kuopos (buvusią V. Karaliaus) spaustuvę ir organizaciją pavadinti "Lietuvių Socialistų Partija Amerikoje (LSPA). Į C. K-tą buvo siūlomi ir kiti asmenys, bet atsisakė. Šis komitetas veiks iki seimo. Atsišaukimą įdėti prašomi šie laikraščiai: Vienybė Lietuvninkų, Lietuva, Darbininkų Viltis ir Spindulys. (Jie ir įdėjo).

Nėra abejojimo, kad čia būta visokių susirašinėjimų, laiškų ir dokumentų. Jei būtų galima tuos visus dokumentus surinkti, LSS įsikūrimo istorija žymiai papilnėtų, nors gal bendrieji bruožai nepasikeistų. Ją papilnintų ir to sūkurio dalyviai: Rutkus, Šliupas, Baltrušaitis, Bernotas, Alyta. Jų atsiminimų, arba memuarų, tačiau, nėra ko laukti (Alyta miręs, Bernota Lietuvoje. Rutkus veik beraštis, Šliupas, sakosi, niekados korespondencijos netaupąs, Baltrušaitis asmeniškais išrokavimais surakintas). To laiko laiškų gal nei nėra, nes nevisi matė naudos juos taupyti. Gyvenimo sąlygos kitus privertė sunaikinti laiškus ir laikraščių egzempliorius. Dalį laiškų, kuriuos J. O. Širvydas buvo sutaupęs, Lietuvoje pasisavino žmogus, kuris jį prikalbino savo atsiminimus rašyti, ir negražina. Tokiu būdu, tenka apsiriboti tik tuo, kas Vienybės komplektuose randama, ir laukti iki spaudoje pasirodys kitų dalyvių, ar žinovų, raštai bei tyrinėjimai. Spindulio, Lietuvos ir Darbininkų Vilties komplektų nepavyko gauti.

Tačiau, už šitų sausokų laikraštinių pranešimų slėpėsi ambicijų ir asmeninių išrokavimų varikliai, kaip ir kiekvienam darbe. Dalį atidengia Katrės Širvydienės laiškas iš sausio 27, 1937. Ji daug vargo padėjo savo vyrui tuo laikotarpiu gelbėti, kaip Šliupienė padėjo Šliupui, kada šis Lietuvišką Balsą New Yorke leido. Savo laiške Širvydienė pasakoja:

"Klausi, kas paskatino J. O. Širvydą iš Vienybės redakcijos išeiti? Atvažiavo Amerikon tuo laiku Juozas Baltrušaitis, ir neturėjo darbo. Atvažiavo ir Antanas Bernotas — ir jis neturėjo darbo. Todėl pradėjo visi planuoti įkurti socialistams laikraštį: Antanas bus zecerius, o J. O. Širvydas redaktorius (gal ir kitą siūlė — nežinau). Baltrušaičiui Vienybė tiko, nes paruošta vieta. Be to, jis pamilo Dr. Želvienę, gyvenusią Plymouthe, ir todėl norėjo Plymouthe gyventi. Tokioms sąlygoms susibėgus, J. O. Širvydą pradėjo iš Vienybės graužti, o leidėjui Paukščiui buvo vistiek, kas redaktoriu bus, bile redaktorius ir laisvų pažiūrų."

Oficialis pranešimas apie socialistų organizacijos įkūrimo pabaigą įdėtas į Vienybės nr. 10, 1905 metų. Ten sakoma: "Šiuo trumpai visiems Amerikos lietuviams, o ypatingai broliams darbininkams, pranešame, kad nuo 1 dienos kovo, šių metų, Lietuvių Socialistų Partija Amerikoje pradeda savo gyvastį — ji galutinai jau suorganizuota. Čia pasakome, kokiu būdu tai įvyko. Pereitą metą, keletas vientaučių, iš darbininkų inteligentijos, karštai troškusių Amerikos lietuvius suvienyti po raudonąja socializmo vėliava, užmanė sutverti darbininkų-socialistų partiją, kuri dalyvautų šios šalies politikoje, rinkimuose remdama socialistų partijos kandidatus, ir kuri lietuvius lavintų socializmo filosofijoje, paruošdama juos tapti gerais ateinančios naujos socialistinės visuomenės piliečiais. Pradžiai, ir darbą atlikti, tie vientaučiai išrinko iš savo tarpo laikinį Komitetą, kuriam visą reikalą pavedė. Komitetas, dirbti pradėjęs, pirmiausia bandė organizavimą pradėti laiškais, bet pasirodė kėblu ir neparanku. Todėl Komitetas atsišaukė vėliau per pažangius Amerikos lietuvių laikraščius. (VL nr. 49, Lietuva nr. 51, Darb. V. 51, Spindulys nr 13, 1904 metų)."

(Bus daugiau)

STEIGIA LIETUVOS DARBININKŲ KOOPERATYVUS

Darbo Rūmai sumanė praktišką būdą visiems darbininkams padėti pasidaryti savų kooperatyvų nariais ir galima pigiausiai apsirūpinti prekėmis. Tuo tarpu Kaune ir kituose didesniuose miestuose darbininkų centruose steigiami darbininkams prekių paskirstymo punktai maža kuo skiriasi nuo kooperatinių krautuvių, nes juose prekių galės gauti visi darbininkai, o esant kurios prekės pertekliui, ir nedarbininkai. Punkto sandėlyje pirkdami ne darbininkai mokės plną kainą, o darbininkai, pristatę Darbo Rūmų prekių pirkimo kortelę, žymiai pigiau.

Lietuviškos stambiosios gamybos įmonės, kaip Lietūkis, Sodyba, Parama, "Lietuvos Cukrus," Maistas ir kit. sutiko darbininkų kooperatyvams duoti savo prekes žymiai pigiau, būtent pigiausiomis urmo kainomis, o dalį net už savikainą.

Tie punktai palengva bus paverčiami darbininkų kooperatyvais, kurių nariais bus visi pirkėjai darbininkai. Tačiau, kadangi darbininkams sunku būtų sumokėti iš sykio kad ir nedidelius pajus, tai jų pajai bus sudaromi auginimo būdu, priskaitant pajų sumon po pusę nuošimčio duodamosios už prekes nuolaidos. Kol įsisteigs tokių darbininkų krautuvių kitur, bus susitarta su veikiančiomis kooperatyvų krautuvėmis, kad darbininkams su Darbo Rūmų kortelėmis būtų prekės duodamos tokiomis pat pigiomis kainomis, kaip ir jų punktų sandėliuose. Laikui bėgant iš tokių darbininkų kooperatyvų bus sudaryta visa Darbininkų Kooperatyvų Sąjunga.

ULTRAGARSAS SUMINKŠTINA VANDENĮ

Aukščiausias garso tonas, kurį mes dar galime girdėti cypimu, turi tik 25,000-30,000 virpesių į sekundę. Tonai turį dar aukštesnį virpesių dažnumą mūsų ausims negirdimi ir vadinami ultra garsais.

Ultragarsai jeigu jie pakankamai stiprūs yra pavojingi mažesniems gyviams (pav. pelėms, žiurkėms ir pan.) ir veikia į kūnus juos šildydami. Be to patirta, kad prie tam tikrų aplinkybių jie gali suminkštinti kietą vandenį išskirdami vandenį kietinančias daleles.

MARIJA AUKŠTAITĖ

Nuskriaustoji

(Tąsa)

Valė jaučia, kad jos meilė Emilijui jau pražengia ribas. O kas bus, jei tėvelis praneš savo sprendimą?... Bet Karužą mylėti? Ne, ne... Tai perbaisus būtų smūgis, peraštrus tėvelio nuteisimas. Nuo to kvartalo, kur gyvena Emilius —Valei rodos iš ten ir vėjas kvepia.

Ji grįžus iš sodo, puolė į lovą, išsiverkė, ir kietai užmigo. Saulė buvo jau aukštokai pakilus, kai pasibeldė į duris tėvelis, ir pažadino Valę. Valė susigėdino: tiek metų ją niekad tėveliui nereikėjo žadinti, o dabar?...

Bet, ji mato, tėvelio rankose didelį gražių rožių pluoštą, ir sau netiki: "Negi tai tėvelis man?..." O tėvelis šypsosi, ir tiesia kvepiantį pluoštą:

—Matai, snaudale, tu apsipešus, o tavo vaikinas kaip generolas išsidabinęs, atneša tau rožių. Nei miegas vyrą neima.

—Koks vaikinas? — nustebo Valė.

—Karuža, Karuža. Neilgai, vaikeli, tave turėsiu. Liksiu vienas. Vakar jau viskas sutarta, ir pas notarą padaryta raštai.

Valei iškrito, pabiro rožės, ji gaudė neblaiviomis mintimis žodžius:

—Tėveli, globėjau, kam stumi mane į baisią bedugnę?... Aš žūsiu, negyvensiu, neprisiversiu... — Valė verkė sukniubusi pagalvėje.

—Neverk, vaike. Jau viskas padaryta. Jau ir žiedai nupirkti. Karuža aprašė tau savo pusę turto, man nei cento nereik pridėti. O čia kaiminystė — sodai su sodais sueina, tik tvorą išmesim.

—Tėveli, tėveli, ir taip ištumsi?! Verčiau į kapą...

—Nesubrendusio proto pasaka. Gal bijai, kad senas? Vyras stiprus, pokraini mier, štyvas! O moteris, vis greižiau pasensta. Maniškė, matai ir, anksčiau mirė. Vargo ten neturėsi. O čia svarbu, kad nereik pinigai išduoti. Ir matai, ūkė lieka sveika. Gal ir aš kokią ožką įsižiūrėsiu? O tu čia arti, kasdien pro langą man pasijuoksi. Pirmadieny, išvažiuoju su žentu į kurortą. Jis tuo tarpu truputį nedagaluoja. O nori prieš vestuves gerai sutvirtėti. Žinai, vaikeli, vyras — kaip mūras! Aš ir jo lėšomis kurortuosiu. Pabūsim Palangoj bent porą mėnesių. Tu tvarkyk namus. Tamošius žino savo darbus: nuo mažo vaiko jį laikau. Sugrįšim sveiki. Pamatysi kaip atjaunės Karuža!

—Dar apie porą mėnesių! —pragiedrėjo Valė. Du mėnesiai, tai du mėnesiai! Bus laiko kaip nors išsprūsti. Ir sulaukus vakaro ji pasileido per sodą... Nors lietus pliekia kaip iš kibiro, žaibai žegnoja kryžiuojasi, bet Valė vis protekinė. Ji išsirangė pro aukštą sodo parkoną, nukrito į aukštas pilnas vandens žoles, prabėgo Pasodės pievelę, išsitiesė pro alksnyną, ir pribėgo mažutę, susigūžusią lyg prie žemės priplaktą lūšnelę, kur gyveno Emilijus su motina.

Nedrąsiai, pirmą kartą, įslinko į pilną rasų darželį ir pabeldė į langą. "turbūt miegą?" ji pagalvojo, nes viduj nebuvo šviesos.

Sugriaudė kaip didžiausias būbnas griaustinys. Žaibai pasipylė pro aukštą klevą, sustingo Valei kūnas, pravirko širdis:

—Emilijau, tu miegi... Tu skęsti sapnuose, o aš beveik pamišime! Aplinkui debesiai, ūžia visa erdvė, bėgioja žaibai, ir tas visas atatinka mano dvasios kovai. Ak, aš atėjau... Atėjau pas tave... Net nežinau, kaip surišiu kalbą, virpa širdis...

Tuo tarpu trinktelėjo į išsipėtusį gluosnį perkūnas. Valė aptirpo. Ją apsupo žaibai, laižė jos drebantį kūną, ir ji susivokė vėl pasibelsti.

(Bus daugiau)

KANADOS LIETUVIŲ GYVENIMAS

MONTREALO KRONIKA

Dėl potvinio New Brunswick provincijoje, prof. Pakšto traukinys į Montrealą atvyko 18 valandų pavėlavęs. Tokiu būdu, jo prakalbos tapo nukeltos iš sekmadienio į antradienio vakarą. Tačiau, sekmadienį visgi susirinko apie 150 žmonių, kuriems Kanados Lietuvių Sąjungos vaidylos suvaidino 3 aktų gyvą dramą "Tėvų Žemė."

Šeštadienio vakare, rumunų salėje įvyko prapijos šokių vakaras, kur atsilankė vidutinis žmonių skaičius ir gražiai pasilinksmino.

Netikėtai vėl sugrįžo žiema ir paliko 2 coliu sniego ir porą šaltų dienų.

Balandžio 6 draugai iškėlė netikėtą gimtadienio vakarėlį Antanui Kreiviukui ir davė gražių dovanų.

Sunkiai susirgo Magdalena Daukšienė. Ji išvežta į ligoninę ir padaryta operacija.

Senas kanadietis Petras Bodis serga akimis.

Klebono brolis, Petras Bobinas, pastebėjo tris vyrukus vagiant automobilį. Jis pranešė miesto radijo policijai, kuri vagilius ėmė gaudyti. Šie lėkė dideliu greitumu, jų automobilis paslydo ir vienas vagilius vietoje užsimušė, o du sunkiai sužeisti.

Katalikų Federacijos labdarybių reikalams vajus pasibaigė trečiadienį. Lietuviai išpildė savo kvotą $260. Goose Village dalyje aukas rinko Stankienė ir Verbylienė. Miesto centre Kantautas ir Gargasiukas. Ville Emard dalyje Šilkauskaitė ir Rugieniūtė. Pt. St. Charles sekcijoje Savickienė, o Rosemonte Alenskienė. Tam tikslui tapo paskirta antroji lietuvių bažnyčioje kolekta sekmadienį.

Rep.

IŠ TORONTO PADANGĖS

Iš Stasio Liutkaus pasakojimų detektyvams ir vietos laikraščių aprašymu, kaip kas suprato, kad jis bandė nusiskandinti dėl propagandos prieš Lietuvą ir yra buvęs Lietuvos patrijotas. Bet dabar paaiškėjo, kad Liutkus nieko bendra su susipratusiais lietuv. neturėjo. Visą laiką rėmė kairiuosius, ir be Liaudies Balso jokių laikraščių neskaitė. Per paskutinius metus neskaitė nei Liaudies B., nes dirbo valdiškoje įstaigoje ir jokių ryšių su saviškiais neturėjo.

Jis dabar randasi Ontario Hospital, 999 Queen St. W., Toronto, Ont. ir norėtų pasimatyti su buvusiais draugais torontiečiais. Jo padėtis sunki ir reikalinga pagalba. Beja, jis ilgai gyveno Jungtinėse Valstybėse, kur turi giminių ir daug draugų.

Balandžio 14 d. įvykusiame vietos SLA kuopos susirinkime buvo balsuota už centro komitetą ir išrinkta delegatai į sekantį suvažiavimą. Delegatais išrinkti: G. Jakubynaitė, gavusi 32 balsus. J. Mikelionis gavęs 28 balsus. O. Indrelienė, gavusi 22 balsus. Mikelionio sumanymu, kuopa paskyrė tik po 10 dol. delegatų kelionės išlaidoms.

Kai kurie nariai buvo užsibrėžę pravesti "protesto rezoliuciją," bet daugeliui pasipriešinus jie nutilo.

Čia norisi kai kuriems nariams pastebėti, kad jeigu jiems apeina SLA kuopos augimas, tegul nešokinėja su amerikiečių politika kuopos susirinkimuose. Jeigu mes laikysimės "Naujienų" vedamos politikos, tai kuopa susilauks ne kokios ateities. Vyrai, nebūkime fanatikais!

Pereitą sekmadienį čia turėjo įvykti Dr. J. J. Kaškiaučiaus prakalbos, bet nelaimei daktaras nepribuvo. Vieni pasakoja, kad Kaškiaučių neįleido į Kanadą, atvykus jam ant rubežiaus, Buffalo, N. Y., kiti sako, kad grąžino atgal iš Toronto stoties.

Dėl šio įvykio, galima tikėtis, rengėjai, kaip paprastai, imsis įvairių išvadų, mėgindami pasidaryti sau politiško kapitalo. Kodėl jį grąžino, tikrai niekas negali žinoti. Tai vyriausybės reikalas. Taip atsitiko ir su kitais kalbėtojais. Pereitą rudenį, jau karui prasidėjus, torontiečiai laukė atvykstant praloto Maciejausko. Viskas buvo paruošta, bet praloto imigracijos viršininkai neįsileido. Negelbėjo tam nei lietuvių parapijos kunigo telefonavimas ir kitų įtakingų dvasiškių užtarimas. Pralotas Maciejauskas grįžo atgal ir mes iki šiai dienai nežinom, kodėl jį grąžino.

K. B.

PROF. K. PAKŠTAS TORONTE

Pasinaudojant prof. K. Pakšto maršruto proga Kanadoje, Aušros choras nutarė suruošti mūsų mokslininkui pagerbimo vakarėlį. Kaip girdisi, choristai planuoja iškelti jam puotą su įvairia programa. Choras ruošiasi padainuoti keletą dainelių. Tikimasi, kad profesorius pasakys prakalbą, kuriomis jis tiek daug iššaukė Jungtinių Valstybių spaudoje gražių komentarų.

Ši vakarienė ar vakarėlis įvyks balandžio 26 d., Lietuvių parapijos salėje. Visi kviečiami atsilankyti ir susipažinti su vienu iš žymiausių Lietuvos mokslininku.

A.

● Vilijampolės kapuose rastas atkastas po savaitė laiko palaidoto žmogaus kapas.

MIRĖ MATAS NEVIDONSKAS

Balandžio 9 dieną mirė Matas Nevidonskas, sulaukęs 71 metų amžiaus. Kilęs iš Alvito, Vilkaviškio apskr. Didžiumą savo gyvenimo dalį Lietuvoje praleido Liudvinave, Marijampolės apskr. Atvyko į Ameriką 1910 metais ir apsigyveno Baltimorės mieste, dirbdamas siuvėju. Pablogėjus gyvenimo sąlygoms Baltimorėj, 1917 m. išvyko į Rochesterio miestą, kur pasekmingai darbavosi ligi 1922 metų, kada grįžo į Lietuvą su savo šeimyna ir įsteigė Verpimo ir Audimo dirbtuvę Liudvinave. Bet nelaimei gaisras sunaikino visą turtą ir neturėdamas vilties pasekmingai toliau gyventi Lietuvoj, nuvyko į Kanadą, nes jau nebegalėjo sugrįžti į Jungtines A. Valstybes.

Čia Kanadoj stengdamasis sukurti naują gyvenimą įsigijo krautuvę Toronto mieste. Tą pardavęs vyko į Vakarų Kanadą ir užsiėmė ūkininkavimu. Jo sveikata negalėjo pakelti sunkų ūkio darbą, reikėjo apleisti ūkį ir gryžo į Torontą, kad būtų arčiau nors prie vieno sūnaus ir čia praleido savo paskutines dienas.

Sunkūs darbai, nepastovus gyvenimas ir rūpestys paveikė jo sveikatą ir širdies liga sutrumpino jo dienas. Paliko savo nuliūdusią žmoną Magdaleną, tris nusiminusius sūnus: Antaną, Albertos provincijoj, Juozą Clevelando mieste ir Matą, Toronte. Taipgi liko dvi seserys Alena Nevidonskaitė ir Magdalena Urbaitienė, Amerikoj. Du broliu: Juozą ir Kazimierą ir seserį Oną Draugelienę, Lietuvoj. Paliko tris anūkus. Turėjo jis daug draugų ir prietelių Kanadoj, Amerikoj ir Lietuvoj.

Laidotuvės su bažnytinėmis apeigomis įvyko balandžio 12 dieną iš šv. Jono lietuvių bažnyčios į Mount Hope kapines. Lai Viešpats Dievas suteikia jam amžiną ramybę.

Vienybės Koresp.

LIETUVIAI RIŠTIKAI

Pereitą trečiadienį Montreale lankėsi pasaulio ristikų čempionas Cox, su kuriuo teko pasikalbėti apie lietuvius ristikus Amerikoj, kuriuos visus, pasirodo, gerai pažįsta. Sako, geriausia dabar pinigiškai sekasi Požėlai, nes jam pavyko gauti į savo rankas įdomios išvaizdos ristiką, pramintą "Angelu." Tai Prancūzijoje gimęs rusas, bet žmonės grūdasi jo pamatyti. Ristikas Sarpalius dabar turi neblogą vietą Texas valstijos atletikos komisijoje. Apie Komarą, sako, dabar nieko negirdėti, bet Bartušis gyvena Bostone, tačiau, mažai kur rodosi. Gansonas dabar gyvena Buffalo ir yra rungtynių rengiku tenai.

Rep.

KANADOS ŽINIOS

Montrealan atvyko lenkų generolas Halleris. Jį pagerbti, lenkų bažnyčioje Pt. St. Charles buvo parengta iškilmingos mišios, kuriose dalyvavo arkivyskupas Gauthier. Vakare buvo susirinkimas, į kurį lenkai kvietė majorą Houde.

Kanados vyriausybė mano paimti į savo rankas visą kviečių pardavimo kontrolę.

Per Quebec seimelį jau eina įstatymas, kuris suteiktų moterims balsavimo teises vietos reikalais.

Naujai išrinktoji liberalų partijos vyriausybė ruošia pakeisti Kanados konstituciją ir įvesti mokėjimą pašalpos bedarbiams, kurie ne iš savo kaltės darbo netenka.

IEŠKOJIMAI

PAIEŠKAU savo sesers Veronikos Kajauckiūtės, po vyru Baliūnienės, pirmiau gyvenusios adresu 9315 103rd Ave., Edmonton, Alta, Canada. Prašoma jį pati atsišaukti ar kas žinot ją malonėkite pranešti sekančiu adresu:

ONA VAIČIULIENĖ,
59 Gorman St., Naugatuck, Conn.

"DIRVA"
25 m. Jubiliejinis vajus

Tautinis savaitinis laikraštis eina 25-ti metai

Redaguoja žinomas rašytojas K. S. KARPIUS

Prenumerata metams:
Amerikoje ..... $2.00.
Pusei metų ..... $1.00.

Ekstra: kurie išsirašys laike Jubiliejinio meto, 1940, gaus Dirvą per 15 mėnesių už tą patį metinį mokestį, $2.00.

Susipažinimui viena laikraščio laida siunčiama dykai.

"DIRVA"
6820 Superior Ave.
Cleveland, Ohio.

GRAŽUS LIETUVIŲ SUĖJIMAS

Pas stambų Montrealo lietuvių veikėją, Joną Pundžių, įvyko eilinis parapijos komiteto narių ir klebono Bobino šeimyniškai-draugiškas suėjimas, kurio metu pasakyta kalbų ir padainuota lietuviškų dainų, o gaspadinė, savo vikrių dukrelių, marčių ir žentų pagelbstima, patiekė skanius pietus, kuriems visi susirinkusieji atidavė tinkamą kreditą. Jonas Pundžius Montreale apsigyveno pirm 1908 metų ir šįmet mini 32 metų vedybinio gyvenimo sukaktuves. Per tą laiką, kaip jo draugas Paznokaitis kalboje pabrėžė, Pundžius nėra nei vienam Montrealo lietuviui pikto padaręs, bet dar nevienam darbą ir pragyvenimą įtaisęs. Nuo pat pirmųjų dienų, Pundžius buvo energingas darbininkas lietuvių parapijoje, ir dabar yra komiteto narys. Jis gražiai išauklėjo keturius sūnus ir keturias dukreles. Visi Montrealo lietuviai laiko Pundžių ir jo darbščią žmoną aukštoje pagarboje, nes jie niekados neatsisako dirbti draugijoms ir visuomenei. Svečiai iš suėjimo išsiskirstė patenkinti, linkėdami Pundžiams ilgos sveikatos ir laimės.

V.

Kanados premjeras King išvyko dviem savaitėm atostogų į Ameriką. Sakoma, pasimatysiąs su prezidentu Rooseveltu.

Kanados valdžia ir biznieriai ruošia didelį pagarsinimų vajų, tikslu pritraukti Kanadon šį metą kuodaugiausia amerikiečių turistų.

PRAKALBOS IR VAIDINIMAS

MONTREAL, Canada. — Sekmadienį, balandžio 21 d. Kanados Lietuvių Tautinė Vienybė, Montreale rengia svarbias prakalbas ir vaidinimą. Viskas įvyks Vytauto Klubo salėje. Kalbės "Lietuvos" redaktorius J. Tysliava. Kaip žinoma, netrukus žadama išleisti specialį istorinį "Lietuvos" leidinį skirtą Montrealui. Taigi rengėjai prašo ir tiki, kad visi Montrealo lietuviai į šias prakalbas atsilankys.

Atsišaukimas

Ligi šiol Montrealą supa susiskaldymo bangos. Nėra bendram, tautiniam darbe vienybės. Draugijos, srovės, kuopos ir pavieniai asmenys — jaučia tarp savęs lyg sieną, pro kurią kad ir pavojingiausiose Lietuvai valandose, lietuvis lietuviui nedrįsta ištiesti ranką.

Kad šį perskiros rubežių išgriovus, kad lietuvis lietuvį arčiau suprastų ir bendromis jėgomis galėtų Lietuvai teikti pagalbą, kad galėtų plėsti kultūrą, kelti apšvietą, suartėti į tampresnius ryšius su visais Kanados lietuviais — tam ir susikūrė Montreale Tautinės Tarybos branduolys: "Kanados Lietuvių Tautinė Vienybė," į kurią gali stoti kiekvienas Lietuvą mylintis lietuvis. Gali rašytis pavieniai asmenys, ir gali stoti nariu kiekviena savo tautai ekzistuojanti draugija.

Lietuvi! Petis į petį! Pasiliekant sau pilną, nesuvaržomą balsą. Stok su drąsa į Kanados Lietuvių Tautinę Vienybę!

Kanados Lietuvių Tautinė Vienybė, Montreale.

ANGLIJOJE SMARKIAI KOVOJAMA SU PLEPUMU

Anglų karo vadovybė skelbia nustačiusi, kad vokiečiai iki šiol paskandino tiek daug anglų laivų dėl neatsargaus pačių anglų plepėjimo. Argi kitaip, girdi, vokiečių povandeniniai laivai ir bombonešiai žinotų taip tiksliai, kur ir kada kuris anglų laivas plaukia.

Vokiečiai savo pranešimuose anglų kalba per radiją kartais net pasijuokia iš anglų nesugebėjimo laikyti savo paslapčių. Pavyzdžiui, kaip rašė anglų laikraščiai, vokiečiai per radiją pat pirmomis karo dienomis paskelbė, kur būtent iš Londono išsikėlė britų centrinis radijofonas. Panašiai paskelbę, kur evakuota ir eilė kitų valstybinių anglų įstaigų. Hamburgo dienraštis "Hamburger Fremdenblatt" plačiai aprašė vieną slaptą anglų parlamento posėdį, nors tas posėdis pačioje Anglijoje buvo laikomas griežčiausioje paslaptyje... Minėtas laikraštis prirašė visą puslapį, kas tariamai vykę ir kas buvę kalbėta tame posėdyje. Ir, tur būt, ne viską buvo prasimanęs, nes dėl to buvo anglų parlamente interpeliacija, kurios metu vienas opozicijos atstovas reikalavo pateikti visiems parlamento nariams to vokiečių laikraščio aprašymo vertimą, kad parlamento atstovai patys galėtų įsitikinti, ar tiesa ten parašyta ar ne.

Amerikos žurnalas "Time" parašė apie nemažiau keistą Kanados miesto Halifax burmistro nuotykį. Būtent, dar tą patį vakarą, kai iš Halifax griežčiausioje paslaptyje išplaukė į Angliją pirmoji Kanados divizija, Halifax burmistras išgirdęs per vokiečių radiją su pašaipa pakartojant jo pareikštus išlydimiems Kanados kariams linkėjimus. Vokiečiai per radiją tą patį vakarą taip pat paskelbę, kuriais laivais ta kanadiečių divizija vežama, būtent: "Britanijos Imperatorienė," "Aquitania" ir "Batory"...

Anglai pastaruoju laiku susigriebė pirmiausia saugoti tuos, kurie gali pasinaudoti neatsargių anglų plepėjimu ir nugirstas paslaptis perduoti vokiečiams. Tad šiuo metu dar griežčiau sekami ir saugojami visi svetimšaliai, ypač emigrantai iš Vokietijos, o taip pat Oswaldo Mosley fašistai, anglų komunistai ir iš taikos laikų žinomi anglai germanofilai.

Emigrantų iš Vokietijos šiuo metu Anglijoje yra apie 60.000. Jų yra trys grupės: žydai, katalikai ir politiniai pabėgėliai. Ir visose trijose tose grupėse buvo susekti Vokietijos agentai, kurie buvo patekę į Angliją nuduodami "pabėgėlius nuo režimo" ir kurie dabar yra izoliuoti. Tačiau niekas negali patikrinti, kad jie visi taip ir būtų jau išgaudyti. Taikos metu germanofilų anglų buvo visuose Anglijos gyventojų sluoksniuose. Šiuo metu apie juos nieko negirdėti, tačiau tai nereiškia, kad anglų policija ir jų kartu su kitais įtariamaisiais nesektų.

Kad priešo agentai neturėtų kaip perdavinėti į užsienį savo pranešimus, visoje Anglijoje seniai konfiskuoti visi privatiniai radijo siųstuvai, anglų kontržvalgyba budriai seka oro bangas, cenzūruojami laiškai ir telegramos, sugriežtinta kontrolė muitinėse, tačiau įgudę šnipai vistiek gali rasti būdų savo pranešimams prašmugeliuoti — juk kasdien esti keliaujančių iš Anglijos ir į Europos žemyną, ir į Ameriką, į Afriką ir net į Tolimuosius Rytus. Dėl to pastaruoju laiku dar sunkiau yra gauti įvažiuojamąją vizą į Angliją.

Pačius anglus gi nusistatyta visomis priemonėmis įsąmoninti, kad patys savo saugumo dėliai turi saugotis be reikalo neplepėti. Į tą, pastaruoju laiku ypatingai suaktyvintą kovą su plepumu įkinkyti Anglijos laikraščiai, radijas ir kinas. Ypatingai gi suintensyvinta propaganda plakatais. Jų spausdinami ištisi milijonai. Jau visur, kur tik pasisuksi— nuo namų sienų iš oro ir viduje, iš krautuvių prekylangių, nuo paminklų gatvėse ir aikštėse — visur stambiomis ir ryškiomis raidėmis kalte kalamas į sąmonę šūkis: "Neatsargus plepėjimas kainuoja gyvybių." Plakatai spausdinami ir platinami valstybės lėšomis.

Pastaruoju laiku jiems piešti pasamdyti geriausi dailininkai. Yra rimtų plakatų, kaip kad štai dailininko Wilkinson pieštas, kur vaizduojamas skęstas laivas ir iš jo besigelbinčių jūrininkų perpildyta gelbėjimosi valtis, iš kurios jie savo skausmingus žvilgsnius įbedę į skęstantį laivą, o paveikslo apačioje parašas: "Keli neatsargūs žodžiai — ir štai kas atsitinka." Yra ir humoristinių plakatų, skiriamų tokiems, kuriuos juoku greičiau įsąmoninsi, negu rimtu ir šiurpiu žodžiu.

Štai visa serija plakatų, pieštų žinomo karikatūristo Fugaso, vaizduojančių du kaimynus, ten vyrą su žmona, kitur žmogų telefono pasikalbėjimo būdelėje, dar kitur dvi drauges autobuse, o ten vėl pardavėją su pirkėju krautuvėlėje... Visur tas pat, vienas kitam patylomis kužda ir dar graudėna, kad tik niekam nesakytų, o visur kas nors trečias čia pat nematant ir besiklausąs — ar po stalu palindęs, ar užpakalinėje autobuso sėdynėje, ar krautuvėje net prekių dėžutės pavirtusios priešo agento veidu.

Ekstra! Ekstra! Ekstra!

AMERIKOS LIETUVIS

Bepartyvės kripties 8 pusl. savaitinis laikraštis
PRISIŲSK $2. GAUSI LAIKRAŠTĮ METAMS IR DAR

$5.00 VERTĖS KNYGOMIS DOVANAI

Pasirenkant iš 42-jų skirtingų rušių knygų, kurių sąrašas tilpsta "Amerikos Lietuvy" ant 5-to pusl.

Pavyzdinį Laikraščio numerį siunčiame Dovanai

Kreipkitės:
AMERIKOS LIETUVIS
14 VERNON STREET — WORCESTER, MASS.

NAUJAI IŠLEISTA

Valgių Gaminimo, Namų Prižiūrėjimo Knyga

SU PRIEDU

Kaip Pagamint Vaisių Vynas

Knyga susideda iš 223 pusl. Joje tilpsta į 500 įvairių Valgių ir Gėrymų Gaminimui Receptų. Kaina tik $1.00.

AMERIKOS LIETUVIS
14 VERNON STREET — WORCESTER, MASS.

VIENYBĖ

A. NUOBAROS IR ŠEIMOS VIEŠA PADĖKA

Balandžio 11 d. mirė, o balandžio 15 d. palaidota Vincė Nuobarienė, lietuvių mėsinės savininko Antano Nuobaros, 449 Grand St., Brooklyne žmona.

Nelaimės valandoj nuliūdęs ir susijaudinęs Antanas Nuobara, jo duktė Elena, sūnūs Albinas ir Vytautas nuoširdžiai dėkoja: Angelų Karalienės parap. klebonui kun. Aleksiūnui, varg. P. Dulkei, grab. Bieliauskui už patarnavimą. Dėkoja visiems nelaimėj užjautusiems ir pagelbėjusiems. Dėkoja apie 30 karų palydėjusiems Vincentę į Amžinastį. Dėkoja visiems New Jersey ir Brooklyno draugams, kurie atjautė nelaimėje ir giminėms iš Kanados atvykusiems į pagrabą ir laidotuves.

Sujaudintų Nuobarų šeimos vardu visiems padėką prašo perduoti viešai: Antanas, Elena, Albinas, Vytautas Nuobarai.

J. Valaitis.

JURGIŲ PARENGIMAS

HARRISON-KEARNY, N. J. — Sekmadienį, balandžio 21 d. 8 val. vakare įvyks L. P. C. Salėje, 134 Schuyler Ave., Kearny pirmas Jurgių vakarėlis.

Visi Jurgiai kviečiame dalyvauti šiame pasilinksminimo vakarėlyje. Pagros lietuviškai ir amerikoniškai "Wurlitzer." Įžanga tik 25c.

Come.

MOKYTOJAI PIKETAVO

Keletas šimtų mokytojų priklausą prie Mokytojų Unijos, pereitą antradienį ir dar trečiadienio rytą su atsišaukimais prieš sumažinimą biudžeto mokytojams ir mokykloms, piketavo miesto valdybą.

Kaip žinia, sumažintame miesto biudžete, sumažinta ir mokyklų ir mokytojų užlaikymo suma. Piketininkai iš savo vietų nepasitraukė ir nakties metu. Daugelis jų naktį praleido ant parke esančių suolų, kiti restoranuose, kurie būna atidaryti per visą naktį. Mayoras su unijos vadais tarėsi. Savo plakatuose mokytojai skundžiasi, kad sulaikoma "saulės tekėjimo darbas."

APSIVEDĖ

Lietuvis Jonas Petrauskas, gyv. 57-22 69th Pl. Maspethe, balandžio 8 d. vienoje New Yorko bažnyčioje apsivedė su Mayble Forman. Jaunoji yra slaugė ligoninėje.

Jaunąjai porai linkime jaukaus šeimyninio židinio.

MASPETHO NAMŲ SAVININKŲ ŽINIAI

Advokatas Steponas Briedis praneša šios apylinkės namų savininkams, kad iki šiam laikui buvo vedamos miestinės pareigos po asociacijos globa, per pereitus tris metus, dabar jau yra pagamintas naujas inkorporavimui certifikatas, ant kurio pasirašė šie piliečiai:

Adv. S. Briedis, Petras Šlapikas, Juozas Benedict, Simonas Cerebiejus ir Petras Bagočiūnas. Ir jau gautas užtvirtinimas nuo Supreme Court Justice Henry C. Wenzel, Jr. iš Queen apskričio balandžio 10 dieną, 1940 m.

Šis naujas inkorporavimo certifikatas tuojau bus perleistas per Valstybės Departamentą Albany, N. Y. ir po to taps taisyklinga ir tvarki korporacija ateičiai.

Naujos korporacijos pareigos tikslas — užduotis, kaip buvo priimta yra sekama:

Raginti visus lietuvius gyvenančius Maspethe tapti šios šalies piliečiais, ir taipgi padrąsinti lietuvių kilmės gyventojus įgijimui privatinių nuosavybių ir duoti supratimą, auklėti, ginti šio miesto, pilietinius, draugijinius, politikos ir visuomenės reikalus, ir supažindinti narius su Amerikos aukštais idealais, papročiais, priedermėmis ir mokyt apginti savo nuosavybių teises ir sulig įstatymu numažinti taksus ir virš mokesčius nuo nejudinamo turto.

Ši nauja organizacija vadinsis: "Lietuvių Ūkėsine Associacija inkorporuota, Maspethe, N. Y."

Susirinkimus laikys kartą į mėnesį, kas antras antradienis, Lietuvių Piliečių Klube, 60-39 56th Dr., Maspethe.

Iškilminga parė rengiama šios draugijos proga gavimo naujo čarterio bus balandžio 27 d., šeštadienį, 7:30 val. vakare, Lietuvių Piliečių Klube. Bankieto metu bus iškilmingai šioje vietoje prikabintas prie sienos gautas naujas čarteris. Todėl prašomi visi namų savininkai ir visi kiti lietuviai dalyvauti šiame istoriniame pokylyje. Jumis maloniai priims čarterio komitetas.

Stephen Bredes, Jr.

KANADA DALYVAUS PARODOJE

Kaip žinia ir šiemet Kanados valstybė pasižadėjo dalyvauti 1940 metų Pasaulinėje Parodoje. New Brunswick ir Nova Scotia atsisakė dalyvauti.

Kaip dabar jau tenka spręsti šios vasaros sezone paroda būsianti daug mažesnė pavilijonų skaičiumi. Daugiau būsią pasilinksminimo vietų ir margumynų.

SUŽEISTA 14 MOKYKLOS VAIKŲ

Aną dieną važiuojantis mokyklos busas staiga atsimušė į tilto atvarą, South Channel Bridge prie Cross Bay Boulevard. Viso važiavusių iš 45 mokinių, tapo sužeista 14. 10 iš jų tapo tuojaus nugabenta į ligonines ir 4, suteikus pirmąją medicinos pagelbą, parvežti į namus.

Priežastis aiškinama, kad staiga pasigadinęs buso mechanizmas.

GREATER NEW YORK FONDAS DIDĖJA

Tik nuo balandžio 1 dienos į Greater New York fondą įplaukė aukų $1,320,408.78. Fondo pirm. John A. Brown sako, kad į fondą gausiai aukoja biznio firmos, darbininkų grupės ir paskiri asmenys.

Kaip yra žinoma, šis fondas įkurtas tikslu teikti pašalpą neturtingiems ir sergantiems.

DIDMIESČIŲ VIEŠOSIOS VIETOS

Kasmet didelis skaičius miestų gyventojų vyksta į laukus vasaroti. Bet to nepaisant, miestai vis prisigrūdę ir faktas, kad tiek žmonių lanko mūsų didmiesčius kiek iš jų išvažiuoja. Jie atvyksta praleisti atostogas, arba pasilinksminti.

Šiandien Amerikos miestas turi visokių parankumų žmonių pritraukimui: muziejų, didelių knygynų, koncertų ir tt.

Imkime New Yorko miestą. Ko ten nėra? Apie penktas nuošimtis žemės pavesta parkams, sako Dr. John L. Rice, New Yorko Sveikatos komisionierius. Didesni parkai, kaip Central, Bronx, Van Cortland ir Prospect parkai, turi ežerėlius laiveliams, golfui laukus ir tennis vietas. Ir visų penkių priemiesčių parkuose yra organizuoti žaidimui centrai. Po Apšvietos departamento priežiūra bus net 384 žaidimui vietos, kurios visiems šią vasarą bus prieinamos.

Pelham Bay turi savo stadijoną, maudyklę, golfo laukus ir piknikams vietas. Laivai (ferries) perkelia į Staten Island, kur yra daug naturalių, gražių parkų.

Studentams miestas siūlo muziejus, knygynus, kolegijų ir universitetų vedamas kuopuikiausias vasarines mokyklas. Muzikos mylėtojams yra Lewisohn Stadium koncertai, kur garsiąją Philharmonic orkestrą veda garsiausi simfonijų, operų ir baletų dirigentai. Koncertai rengiami parkuose ir žaidimų vietose.

Ką Dr. Rice rašo apie New Yorko miestą, liečia ir kitus didelius centrus: Chicagą, Bostoną, Philadelphia, St. Louis, San Francisco, ir t.t.

SKELBKITĖS VIENYBĖJE

UŽ ŠMUGELIAVIMĄ CIGARETAIS BAUDŽIAMI

Paskutiniu laiku policija dažnai sugauna asmenis, ypač esančius mažesniuose bizniuose, kurie pardavinėja cigaretus neštampuotais pakeliais ir neapdėtus valstybės taksais. Cigaretai įsigabenami iš kitų valstybių, kur taksais nėra apdėta. Nemažai vietos rūkytojų cigaretų važiuoja pirkti į New Jersey valstybę. Teismas randa, kad sau rūkyti galima pirkti ir kitur, bet pardavinėjimui, yra griežtai baudžiami.

Aną dieną buvo nagrinėjama net kelio bylos už pardavinėjimą nelegaliai įgabentų cigaretų. Pardavinėtojai nubausti nuo 50 iki 100 dolerių baudos. Tūlas Kaptolskis nubaustas 50 dol. bauda, jis turi 8 asmenų šeimą. Še tau, ir norėk žmogus gyventi.

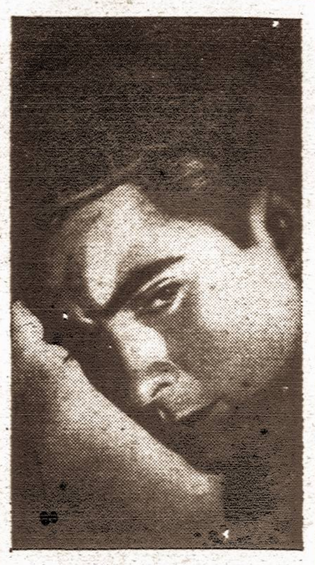

Tyrone Power, kurį dabar matome Roxy teatre vaidinant filmoje "Johnny Apollo."

NUTEISTI BILLIARDO NAMO UŽPUOLIKAI

Pereitų metų rugpiūčio 19 d. trys ginkluoti jauni plėšikai įsiveržę į Brooklyno billiard namą padarė žmonėms holdup. Paskui jie turėjo susišaudymą su policija.

Užvakar Kings County teismas plėšikus nuteisė nuo 15 iki 30 metų kalėjimo. Visi patalpinti į Sing Sing. Pirm negu policija atvyko į plėšimo vietą, jie jau buvo prisigrobę iš žmonių $165. Policijai atvykus banditai pradėjo šaudytis. Du iš jų policijos šūvių buvo sužeisti ir tapo suimti. Jie nubausti pasiremiant antrojo laipsnio plėšimu.

BOSTONO RADIJO

Šeštad., balandžio 20 dieną, programa per stotį WORL, 920 kiloc. bus nuo 8:30 iki 9 val. ryte. Bus muzika, dainos ir žinios.

Sekmadienį, balandžio 21 d. iš tos pačios stoties programa bus nuo 9:30 iki 10:30 val. ryte. Programą pildys:

Joe Venners orkestras iš Bostono. Liet. Lavinimosi Ratelio Vyrų Grupė iš Norwoodo, vadovaujant M. Boliui.

Po programui prašome parašyti laiškelį ar atvirutę į stotį WORL, Lithuanian Program, Boston, Mass., pranešdami savo įspūdžius.

Steponas Minkus,
garsintojas.

MOKINIAMS PARODOS TIKIETAI PIGESNI

Vienas iš Pasaulinės Parodos administratorių H. D. Gibson praneša, kad atsidarančiai gegužės 11 d. parodai, nuo balandžio 25 dienos visų mokyklų mokiniams bilietai bus pardavinėjami sumažinta kaina. Žinoma, jei pirkimas eis dideliais skaičiais, 10 parodos tikietų kainuos $1 ir sezono tikietas mokiniams kainuos tik $3.50. Taigi parodos tikietų kaina sumažinama aukštesniųjų mokyklų mokytojams ir mokiniams.

REIKALAUJA AMBULANSŲ VAIRUOTOJŲ

Amerikos Ambulansų Corp., 610 Fifth Ave., New Yorke praneša, kad pilnai kvalifikuoti ambulansų vairuotojai, kurie yra baigę aukštesnias mokyklas, esą geros sveikatos ir amžiaus tarpe 21 ir 30-ties metų, reikalingi yra tarnybai į Prancūziją.

Sveikata, gimimai, mirimai

New Yorko Sveikatos Tyrimo Biūras savo statistika pateikia susirgimų skaičių pereitą savaitę Brooklyne. Iš viso įvairiomis priežastimis mirė 522 asmenys. Naujagimių užregistruota 711.

Pneumonijos liga naujai susirgo 164. Reiškia, susirgimai didėja. Scarlet fever susirgo 276, Diphteria 3, Measles 18, Whooping cough 30, Pneumonia sergančiųjų mirė 44, automobilių nelaimėse žuvo viso 8 asmenys.

VIENYBĖS dienraščio generalis agentas

VIENYBĖS dienraščio generaliu agentu Brooklyne, didžiajame New Yorke ir apylinkėse yra p. Jonas Krunklys.

Mūsų generalis agentas rūpinasi dienraščio naujų skaitytojų gavimu, išrenka užsilikusias prenumeratas. Tariasi biznio reikalais surištais su dienraščiu.

Mūsų atsilankiusiu agentu į Jūsų namus prašome pasitikėti ir paremti dienraščio reikalu.

Ar Tamsta atlikai savo kasdieninę pareigą ir užsimokėjai dienraščio prenumeratą? Jei ne — padaryk nieko nelaukdamas.

LIETUVIŠKA
RESTAURACIJA
BAR & GRILL
Gaminame amerikoniško ir lietuviško stiliaus valgius. Galima gauti Amerikos ir importuotos degtinės, vyno ir gero alaus.
Lietuviškas kumpis, rūkyti kilbasai ir kopūstai galima gauti kasdieną.
Joseph Zeidat,
411 GRAND STREET
Brooklyn, N. Y.

HAVEMEYER 8-0259
RALPH KRUCH
FOTOGRAFAS
65-23 GRAND AVENUE
MASPETH, N. Y.

VINCAS J. DAUNORA
APTIEKORIUS
PUSSVEIKIS - - - Jauties niekam tikęs—bejėgis? Neturi apetito, biaurūs pūslės skausmai? Rūkėtis vidurinose? Galvos skaudėjimai? Jeigu nuo užkietėjimo—vartok DAUNORO STOMACH MIXTURE
Tapk sveiku.
KAINA TIKTAI VIENAS DOLERIS
229 BEDFORD AVE.
KAMPAS NORTH 4TOS GATVĖS
BROOKLYN, NEW YORK
SVEIKATA
LAIMĖ

NUPIGINTAS RAKANDŲ IŠPARDAVIMAS

Taip nupigintomis kainomis parduodame įvairius rakandus.
Pasirinkimas didelis.

BEDROOM SETS — PARLOR SETS
STUDIO COUCHES—KITCHEN SETS
DINETTE SETS, MATRASAI IR SPRINGSAI

Grand Chair Corporation
LIETUVIAI RAKANDŲ IŠDIRBĖJAI
ANT. PETRAITIS, Biznio Vedėjas
409 ir 436 Grand Street Brooklyn, N. Y.
Tel. EVergreen 7-8451

TARZANAS IR TORO AMŽINOJI UGNIS

Edgar Rice Burroughs, vertė Pijus Bukšnaitis

79.—"Taip. Tai čia Toro amžinoji ugnis," kalbėjo Tarzanas. "Apačioje yra tikras ugnies šulinys, į kurį Athea įmeta belaisvius pašvenčiamus dievaičio Pantu aukai," — pastebėjo majoras Burton. Tarzanas, pritardamas, parodė į viršuj esančias sunkias akmenines duris, iki kurių siekė ūžiančios liepsnos.

Baisios liepsnos, lyg pragaro liežuviai, laižė viršuj esančius akmenis. Staiga viršuj akmeninės durys atsidarė. Pro jas kyštelėjo liepsnos ir tame akimirksnyje pasigirdo riksmas. Iš viršaus nukrito į liepsnas žmogysta, kuri nudardėjo žemyn pro belaisvius už vartų į ūžiančių liepsnų skradžias.

Majoras Burton atsiduso: "Taip ugnies dievas Pantu praryja savo aukas! Iš stabo rankų jos nukrinta į bedugnę, kas išrodo, kad auka pranyko ant krotos." Perry O'Rourke paaiškino: "Toks pat likimas laukia ir mus, jei tik tie geltonsnukiai sugaus mus. Tik aš neturiu mažiausio noro su jais susitikti."

Kai viršuj užsidarė akmeninės durys, nėsant oro traukimo, liepsnos nusmuko žemyn. Tuomet pabėgėliai pamatė, kad skersai liepsnos šulinio eina akmeninis tiltas. Tik ant jo užeiti nebuvo galima, nes geležiniai vartai buvo užrakinti. O koridoriuje iš užpakalio buvo girdimi ateinančių balsai ir žingsniai.

Kas bus toliau—žiūrėkite kitame VIENYBĖS numeryje

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

JUOZAS GARŠVA
231 Bedford Ave., Brooklyn, N. Y.
KOPLYČIOS LAIDOTUVĖMS
TEL. EVERGREEN 8-9770

MATTHEW P. BALLAS
(BIELIAUSKAS)
660 Grand St., Brooklyn, N. Y.
NOTARY PUBLIC Tel. STagg 8-5043

STEPHEN AROMISKIS
(ARMAKAUSKAS)
423 Metropolitan Ave., Brooklyn, N. Y.
Tel. EVergreen 7-4335 KOPLYČIA LAIDOTUVĖMS

ESTATE OF A. J. VALANTIEJUS
V. R. Valantiejus, Mgr.
General Insurance Agent
54-41—72nd St., Maspeth, L. I., N. Y.
NOTARY PUBLIC TEL. NEWTON 9-4464

ESTATE OF BARRY P. SHALINS
(ŠALINSKAS)
Vestie E. Davis, *Licensed Mgr.*
84-02 Jamaica Ave., Woodhaven, N. Y.
Tel. VIrginia 7-4499 KOPLYČIA LAIDOTUVĖMS

A. RODZEVICZ
(RADŽEVIČIUS)
Tel. Stagg 2-4409
402 Metropolitan Ave., Brooklyn, N. Y.
Tel. STagg 2-0783 Night HAvemeyer 8-1158

JOSEPH LE VANDA
NOTARY PUBLIC
337 Union Avenue, Brooklyn, N. Y.

Visi šie laidotuvių direktoriai išnuomuoja automobilius įvairiems reikalams